

Arviointikertomuksen vastine

Talous

- Talousarviomuutokset käsitellään ennen tilinpäätöksen ja vastuuvapauden käsittelyä.
- Omavaraisuusaste kuvaa oman pääoman suhdetta koko pääomaan. Edellisten tilikausien pienet ylijäämät, sekä Laihian kunnan että kuntakonsernin taseissa, vaikuttavat merkittävästi oman pääoman määrään. Kunnan osalta omavaraisuusaste oli tilinpäätöksessä 2022 36,1 % ja tilinavauksen 2023 jälkeen 32,8 %. Tunnusluvun arvo muuttui sote-uudistuksen myötä tulleista rakenteellisista muutoksista, joissa sote-kuntayhtymien osuudet poistettiin kunnan taseesta. Kuntakonsernin omavaraisuusaste oli tilinpäätöksessä 26,4 % ja myös se tulee muuttumaan sote-uudistuksen takia. Omavaraisuusastetta voisi parantaa lähinnä oman pääoman vahvistamisella kumulatiivisen ylijäämän kasvattamisella tai lainamäärään pienentymisen kautta. Käytännössä tämä on nykyisessä tilanteessa hyvin vaikeaa.
- Kuntakonserni on tärkeä osa kuntataloutta ja sen merkitys tulee entisestään kasvamaan. Asia tiedostetaan ja siihen kiinnitetään huomiota.

Kuntastrategia

- Kuntastrategian ajantasaisuutta tarkastellaan vähintään vuosittain viranhaltijoiden toimesta. Valtuusto ottaa kantaa strategian ajantasaisuuteen vähintään kerran valtuustokauden aikana.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Kunnanhallitus ja keskushallinto

- Henkilöstötilanteen seestymisen sekä meneillään olevien kehittämistoimenpiteiden myötä kyetään jatkossa täsmällisempään ja konkreettisempaan tavoitteiden toteutumisen seurantaan.

Hyvinvointilautakunta

- Jatkossa, kun olemme saaneet rekrytoitua uuden hyvinvointipäällikön, pyrimme saamaan toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet ajan tasalle myös terveyttä ja hyvinvointia tukeville palveluille.
 - Elintapaohjaus on tarkoitettu kaikille laihialaisille, jotka kokevat haasteita oman terveydentilan kanssa tai ovat huolissaan omasta hyvinvoinnista ja jaksamisesta. Elintapaohjauksella tarkoitetaan yksilöön tai ryhmään kohdistuvaa ohjausta, jonka tavoitteena on saada aikaan terveyttä ja hyvinvointia edistäviä pysyviä elintapamuutoksia. Keskeisiä teemoja ovat ravitsemus, liikkuminen, uni ja päihitteet. Elintapaohjausta voidaan toteuttaa monin eri tavoin resurssien mukaan moniammatillisessa yhteistyössä tai saman ammattilaisen toteuttamana alusta loppuun. Liikuntaneuvonnan ympärille rakentuu palveluketju, jonka kautta terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat tunnistetaan ja ohjataan liikuntaneuvontaan. Toimintamallin tulee sisältää käytössä olevat elintapaohjauksen ja omahoidon tuen menetelmät. Liikuntaneuvonnasta vastaa kunnan
-

liikunnanohjaaja, ravitsemus,- uni ja päihdeohjauksesta terveydenhoitaja, ravitsemusterapeutti ja mahdolliset muut alan asiantuntijat.

Liikuntaneuvonta on merkittävä keino lisätä kuntalaisten liikkumista, ja sitä kautta tukea kuntien tavoitteita. Kun muutama prosentti liian vähän liikkuvista saadaan liikkumaan suositusten mukaisesti, tuo se kunnalle satojen tuhansien säästöt.

Laihian kunnassa elintapaohjaus/liikuntaneuvonta on hyvin alkutekijöissään. Syksyn 2023 aikana on suunnitelmissa luoda kunnan toimintamalli henkilöressurssien varmistuttua.

- Hyvinvointiraportin puuttuminen johtuu henkilöstöön liittyvistä haasteista. Asiaan tulee korjaus hyvinvointipäällikön rekrytoimisen myötä.

Sivistyslautakunta

- Lapsimäärän vähenemiseen on pyritty varautumaan mm. rekrytoinneissa. Lapsimäärien kehitystä on tarkkailtu jo useamman vuoden ajan ja laskevan ennusteen takia uusia työntekijöitä on pyritty rekrytoimaan maltillisesti.
- Ensi vuoden syksyksi tullaan todennäköisesti vähentämään mm. esiopetusryhmiä yhdellä–kahdella aloittavalla ryhmällä. Myös perusopetuksessa opetusryhmiä jouduttaneen vähentämään oppilasmäärien vähentyessä. Eläköityneiden opettajien tilalle ei ole enää kaikissa tapauksissa palkattu uusia vakituisia opettajia.
- Aikuisopiston tulosten seurantaan kiinnitetään huomiota

Tekninen lautakunta

- Hankkeet on käynnistänyt vapaa-aikalautakunta ja/tai silloin lautakunnan alainen kenttämestari 2022 kilpailuttamalla/pyytämällä tarjouksia urakoista ja hankinnoista. Hankintojen kilpailutusten ym. päätöstentekojärjestyksestä tai tekijästä ei teknisellä johtajalla ole tarkkaa tietoa.

Kenttämestari toimitti alkukesästä aikataulun sopimistaan urakka-ajoista sekä listan urakoitsijoista/toimittajista. Kenttämestarin jäätyä 3.5.2022 työvapaalle 6 kuukaudeksi sovittiin vs. vapaa-aikapäällikön kanssa, että hankkeiden loppuunsaattamisen hoitaisi tekninen osasto.

Pesäpallokentän lyöntisuunta on käännetty vastoin hankesuunnitelmaa, sekä kentän aitaratkaisu on muutettu POP-areenan pysäköintialueen kohdalla. POP-areenan kohdalla on suoja-aita muutettu matalaksi kaiteeksi, joka yhdessä muutetun lyöntisuunnan kanssa aiheuttaa vaaratilanteita POP-areenan pysäköintialueella liikkuville ihmisille ja siellä oleville autoille. Näiden muutosten päättäjistä ei teknisellä osastolla ole tietoa.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja on noutanut 8.6.2023 ennen lautakunnan kokousta tekniseltä johtajalta kaikki hankkeisiin liittyvät loppuasiakirjat mitkä hänellä on silloin ollut.

Yleisurheilukentän pinnoituksen suunnitelmia ei ole toimitettu ajoissa tekniselle osastolle valvontatyön tueksi. Tämän takia ei kesällä 2022 ole ollut tiedossa mitkä työkohtaiset vaatimukset hankkeessa on ollut. Teknisellä osastolla on ollut käytettävissä kesällä 2022 vain hankesuunnitelman tiedot. Kenttämestari on toimittanut tilaamansa yleisurheilukentän pinnoituksen suunnitelman ja työohjelman tekniselle johtajalle pyynnön jälkeen vasta 1.6.2023.

Yleisurheilukentän pinnoituksen urakan loppudokumentteja ei vielä ole urakoitsijalta saatu useasta yhteydenotosta huolimatta. Yleisurheilukentän pinnoitustyöstä on tehty urakoitsijalle reklamaatio (Jaskari/Mansikka-aho) ja urakoitsijan kanssa on alustavasti sovittu korjaustoimenpiteistä sekä takuuajoista. Korjaustoimenpiteiden osalta aloituskatselmus on vielä pitämättä.

Pesäpallokentän valtionavustuksen maksatuspyyntö ja hankeselvitys on hyväksytty (LSSAVI/18710/2020).

Yleisurheilukentän pinnoituksen valtionavustuksen maksatuspyyntöä ei ole vielä tehty, koska vastaanottodokumentit puuttuvat.

Pesäpallokentän ja yleisurheilukentän taloudellisten tavoitteiden toteutumiseen ei tekninen osasto ole voinut suurestikaan vaikuttaa johtuen yllä kerrotuista seikoista. Teknisellä osastolla on selkeät toimintamallit isojen investointien toteutuksesta.

- Korjaus lautakunnan kommenttiin:

Vuotovesimäärä (2021 = 12,4 %, 2022 = 4,6 %) on ollut melko vähäinen ja jäänyt alle valtakunnan keskiarvon (n. 15 %).

Putkirikkoja n. 10 kpl (ei sis. koneella rikottuja) vuosittain. Vakavampia runkolinjan rikkoutumisia 0–2kpl/v.

Ylläpito ja saneeraus katetaan käyttö- ja perusmaksuilla. Taksoja on tarvittaessa varaa reilustikin korottaa, mikäli käyttö- ja saneerauskulut merkittävästi kasvavat. Taksat selvästi alle valtakunnan keskiarvojen.

Vesihuoltolaitoksen toimintaa pyöritetään muutaman työntekijän voimin, jolloin yhdenkin poissaolo voi aiheuttaa vaikeuksia etenkin poikkeustilanteissa. Osaamisen ja verkoston tuntemuksen kärki todella kapea.

Vesijohtoverkoston todellinen kunto ei ole täysin tiedossa. Vielä on huomattava määrä vanhoja putkistoja, joiden tietoja ei ole. Verkostokartat on saatu digitaaliseen muotoon, mutta tiedoissa on merkittävästi sijainti ym. virheitä. Linjoja saneerataan aina tieurakoiden yhteydessä.

Jätevedenpuhdistamolla on tehty merkittäviäkin investointeja, mutta laitos alkaa olemaan elinkaarensa päässä.

Tehtyjä riskienhallintaa liittyviä dokumentteja ovat:

Vesihuollon varautumissuunnitelma 2023
Valvontatutkimusohjelma 2022
Kriisiviestintä 2020 (2011)
Desinfiointisuunnitelma 2009
Riskianalyysi WSP = Water Safety Plan 2020

- Teknisen lautakunnan ja rakennus- ja ympäristölautakunnan yhdistyminen yhdeksi lautakunnaksi on sujunut hyvin. Teknisellä osastolla viranhaltijoilla oli jo ennestään selkeät roolit ja lautakunnan työkentelyyn niillä on ollut selkeästi helpottava vaikutus. Uuteen lautakuntaa perustetulle ympäristöjaostolle ei nähdä tarvetta. Jaoston toiminta on ollut hyvin pientä.

Kuntakonserni

- Omistajaohjauksen tavoitteet on määritelty talousarviossa. Tavoitteiden toteutumista on osittain raportoitu tilinpäätöksessä. Raportointia täsmennetään.
 - Konserniohje ajantasaistetaan.
-

Henkilöstö

Hallinnon henkilöstö on todella ammattitaitoista ja henkilöstön osaaminen on laaja-alaista. Niukat resurssit aiheuttavat riskin. Riskiä on minimoitu tarkentaen tehtävänkuvia ja määritelty tehtävälueisiin varahenkilöt.

Kunnan toiminnassa kriittisimmät henkilöriskit ovat palkanlaskennassa ja kahdessa taloushallinnon prosessissa. Uusi henkilöstöhallinnon ohjelmisto mahdollistaa palkanlaskennan- ja maksatuksen nopean ulkoistamisen, mikäli henkilöriski toteutuu. Palkkaprozessissa yhteistyö on jo aloitettu Suupohjan Seutupalvelukeskuksen kanssa.

Kirjanpito- ja tilinpäätösprosessissa selvitystyö henkilöriskien minimoimiseksi on selvityksessä. Tavoitteena on, että pystyisimme saamaan tähän vastaavan järjestelmän kuin palkkahallinnon prosessissa on luotu.
